

การสำรวจการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยนี้

การวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบทมีไม่มากนัก แต่ผู้วิจัยเรื่องนี้ได้พยายามรวบรวมการวิจัยที่คล้ายคลึงกันในด้านการปฏิบัติงานของอาจารย์นิเทศก์ ครูพี่เลี้ยง และนักเรียนฝึกสอน ดังต่อไปนี้คือ

ในปีการศึกษา 2508 ฉันทลักษณ์ ศรีนิลทา¹ โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะสำรวจความคิดเห็นของอาจารย์ช่วยฝึกสอนเกี่ยวกับโครงการฝึกหัดครูและบทบาทของตนเองสำรวจปริมาณความช่วยเหลือที่อาจารย์ช่วยฝึกสอนได้ให้แก่ศิษย์ในความดูแล และค้นหาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทตามความคิดเห็น และบทบาทที่ปฏิบัติจริง ๆ ตลอดจนรวบรวมปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน และความช่วยเหลือที่อาจารย์ช่วยฝึกสอนต้องการจากสถาบันฝึกหัดครู

005414

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังอาจารย์ช่วยฝึกสอนตามโรงเรียนต่าง ๆ 15 โรงเรียน เป็นโรงเรียนประถมศึกษา มัธยมศึกษา โรงเรียนรัฐบาล โรงเรียนราษฎร์ ทั้งชายและหญิง และส่งแบบสอบถามไปยังนักเรียนและนิสิตฝึกสอนของสถาบันฝึกหัดครูต่าง ๆ ที่ทำการฝึกสอนในปีการศึกษา 2508 ซึ่งอยู่ในความดูแลของอาจารย์ช่วยฝึกสอนเหล่านั้น จำนวนของประชากรที่เป็นอาจารย์ช่วยฝึกสอน 108 คน นักเรียนและนิสิตฝึกสอน 140 คน แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ผลโดยคิดเป็นร้อยละ หากาเฉลี่ยความคิดเห็น จัดอันดับและทำการทดสอบโดยวิธี ไค-สแควร์แบบตารางการจร

ผลการวิจัยพอสรุปได้ว่า อาจารย์ช่วยฝึกสอนมีความเห็นว่าตนควรให้คำแนะนำช่วยเหลือนักเรียนหรือนิสิตฝึกสอนในด้านการศึกษาค้นคว้า การสอน การวัดผล และการ

¹ฉันทลักษณ์ ศรีนิลทา, "บทบาทของอาจารย์ช่วยฝึกสอนที่มีต่อการฝึกสอน" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2508)

ปกครองชั้น งานประจำวันของครู บุคลิกภาพส่วนตัว การพัฒนาและความงอกงามใน อาชีพอยู่ในระดับค่อนข้างมากทั้งสิ้น แต่นักเรียนหรือนิสิตฝึกสอนมีความเห็นว่า การปฏิบัติ หน้าที่จริง ๆ ของอาจารย์ช่วยฝึกสอนส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น และมีส่วนน้อย ที่อยู่ในระดับน้อย

ในคําปัญหาและอุปสรรคในการทำงานนั้น อาจารย์ช่วยฝึกสอนรายงานว่าไม่มี ปัญหาอะไร แต่ต้องการที่จะ (1) ประสานงานกับอาจารย์นิเทศก์ (2) ใ้รับบริการ โสตทัศนศึกษา (3) ใ้คูปกรณ์การสอนจากนักเรียนและนิสิตฝึกสอน และจากสถาบันฝึกหัด ครู

จากผลของการวิจัย ผู้วิจัยได้เสนอแนะว่า สถาบันฝึกหัดครูควรร่วมมือกันอย่าง ใกล้ชิดกับโรงเรียนฝึกสอน พิจารณาเลือกเฟ้นผู้ที่มีคุณสมบัติเหมาะสมเป็นอาจารย์ช่วยฝึก สอน และยินดีที่จะทำงานร่วมกับนักเรียนหรือนิสิตฝึกสอน และควรจะได้อธิบายชี้แจงให้ อาจารย์ช่วยฝึกสอนเข้าใจถึงหน้าที่และความรับผิดชอบ

โรงเรียนฝึกสอนควรมองเห็นความสำคัญของตนในการฝึกสอนและควรให้ความ ร่วมมือกันเป็นอย่างดี โดยสนับสนุนและเปิดโอกาสให้อาจารย์ช่วยฝึกสอนได้ทำงานด้านนี้ อย่างเต็มที่

อาจารย์ช่วยฝึกสอนควรมองเห็นความสำคัญของตนที่มีต่อการฝึกสอน และควร ศึกษาปรับปรุงตนเองในด้านการสอน และด้านการทำงานร่วมกับนักเรียนหรือนิสิตฝึกสอน นักเรียนหรือนิสิตฝึกสอนควรมีความกระตือรือร้นที่จะทำงานและพยายามแสวงหา ประสบการณ์ให้ไ้มากที่สุด

ต่อมา สุมนา ไตลังคะ² ได้ทำการวิจัยปัญหาของอาจารย์นิเทศก์โดยเฉพาะ เมื่อปีการศึกษา 2510 เรื่อง "การศึกษานิสิตฝึกสอนของอาจารย์นิเทศก์ใน

²สุมนา ไตลังคะ, "การศึกษานิสิตฝึกสอนของอาจารย์นิเทศก์ใน โครงการฝึกหัดครูชนบทของสถาบันฝึกหัดครู" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต บัณฑิต-วิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2508)

โครงการฝึกหัดครูชนบทของสถาบันฝึกหัดครู" โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาหน้าที่และความรับผิดชอบของอาจารย์นิเทศก์ แนวทางการบริหารและการดำเนินงานโครงการฝึกหัดครูชนบท ปัญหาการนิเทศก์การฝึกสอนของอาจารย์นิเทศก์ และเปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์นิเทศก์เกี่ยวกับผลสำเร็จของโครงการฝึกหัดครูชนบท

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามให้อาจารย์นิเทศก์การฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบท สังกัดกรมการฝึกหัดครู จำนวน 77 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีสถิติ เสนอข้อมูลเป็นตาราง แสดงความถี่และร้อยละ หาค่าเฉลี่ยมัธยฐาน และค่าพิสัย แล้วเสนอข้อมูลสรุปผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยสรุปได้ว่า อาจารย์นิเทศก์ส่วนใหญ่เป็นชาย สำเร็จการศึกษาชั้นสูงสุดในระดับปริญญาตรี มีประสบการณ์งานการนิเทศโดยเฉลี่ย 4 ปี และมีความรับผิดชอบหน้าที่อื่น ๆ นอกจากการนิเทศการฝึกสอนในชนบท ต้องรับผิดชอบนักเรียนฝึกสอนทั้งในด้านการให้คำแนะนำในการสอน การใช้อุปกรณ์ การวัดผล การควบคุมชั้นเรียน การพัฒนาชนบท และการมีสัมพันธภาพกับชาวบ้าน ปัญหาที่อาจารย์นิเทศก์ประสบจากการนิเทศการฝึกสอนคือ ขาดความรู้ทางด้านการพัฒนาชนบท การอบรมสัมมนาครั้งนี้มีน้อย คนในท้องถิ่นขาดความกระตือรือร้นทำให้ยากแก่การพัฒนาท้องถิ่นตามโครงการที่วางไว้ ส่วนผลงานที่โครงการฝึกหัดครูชนบทของสถาบันฝึกหัดครูที่ได้ทำไปแล้วนั้นส่วนใหญ่ประสบผลสำเร็จมากและปานกลางเป็นที่น่าพอใจของอาจารย์นิเทศก์เป็นส่วนใหญ่ สำหรับในข้อที่เกี่ยวกับนักเรียนฝึกสอนนั้นพอประมวลได้ว่า วิชาบางวิชาสมควรจะเปิดให้เรียนในชั้นประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา เพื่อนักเรียนฝึกสอนจะได้นำวิชาเหล่านี้ไปใช้ในการปฏิบัติงานได้

จากผลของการวิจัย ผู้วิจัยได้เสนอแนะว่า

ก. อาจารย์นิเทศก์ ควรลดจำนวนชั่วโมงสอนในสถาบันฝึกหัดครูให้น้อยลง เพื่อจะทำการนิเทศการสอนให้เต็มที่ และควรมีโอกาสรับการอบรมสัมมนา แลกเปลี่ยนผลงานหรือความรู้ในการพัฒนาชนบทและการนิเทศการฝึกสอนอย่างน้อยปีละครั้ง หรือควรมีโอกาสได้ศึกษาวิธีการพัฒนาชนบทจากภายในและภายนอกประเทศ หรือไปปฏิบัติงานด้านนี้ในต่างประเทศ

ข. สถาบันฝึกหัดครู ควรสนับสนุนและให้กำลังใจบุคคลที่ทำงานโครงการนี้
ควรมีงบประมาณสำหรับการดำเนินงานเป็นประจำ และควรปรับปรุงหลักสูตรโดยเพิ่มความ
รู้ทางค่านิยม หลักการพัฒนาชนบท มนุษยสัมพันธ์ และควรเปิดวิชาการวัดผลแยก
ทางหาก

ค. ครูที่เลี้ยง ควรให้ความร่วมมือกับอาจารย์นิเทศก์ในการให้คำแนะนำ
ช่วยเหลือดูแลการฝึกสอนของนักเรียนฝึกสอน และควรให้โอกาสครูที่เลี้ยงในโรงเรียน
ฝึกสอนชนบทได้รับการอบรมเพื่อให้ทราบถึงหน้าที่ของครูที่เลี้ยง ตลอดจนแนวทางการฝึก
สอนในโครงการฝึกหัดครูชนบท

หลังจากที่ได้มีการวิจัยปัญหาของอาจารย์นิเทศก์ในโครงการฝึกหัดครูชนบทแล้ว
สุจิตต์ หนูหนัก³ ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาของครูที่เลี้ยงและนักเรียนฝึกสอนในโครง-
การฝึกหัดครูชนบท เมื่อปีการศึกษา 2512 เรื่อง "ปัญหาการฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครู
ชนบทในจังหวัดพระนคร ชนบุรี" โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาหน้าที่และความรับผิดชอบ
ของครูที่เลี้ยงที่มีต่อนักเรียนฝึกสอนทั้งด้านการสอนและด้านการพัฒนาท้องถิ่น เพื่อศึกษา
ปัญหาที่ครูที่เลี้ยงและนักเรียนฝึกสอนต้องประสบในการดำเนินการสอนและการพัฒนาท้องถิ่น

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังครูที่เลี้ยงที่โรงเรียนฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครู
ชนบทในจังหวัดพระนครและชนบุรี 113 คน และนักเรียนฝึกหัดครูที่ออกฝึกสอนในโครงการ
ฝึกหัดครูชนบท 420 คน เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนแล้วได้วิเคราะห์ข้อมูลเหล่านั้นโดยคิด
เป็นร้อยละ หากจะเฉลยความคิดเห็นและจัดอันดับ

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ครูที่เลี้ยงส่วนใหญ่ประมาณ 31.68 % มาทำงานใน
โครงการนี้ 1 - 5 ปี มีประสบการณ์ในการสอนน้อยจึงยังไม่เข้าใจความมุ่งหมายและวิธี
ดำเนินงานของโครงการ ไม่ทราบหน้าที่และความรับผิดชอบของตนคือพอ ครูที่เลี้ยง

³สุจิตต์ หนูหนัก, "ปัญหาการฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบทในจังหวัด
พระนคร ชนบุรี" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2512)

ประมาณ 53.82 % สอนประมาณ 25 ชั่วโมงใน 1 สัปดาห์ จึงมีเวลาแนะนำช่วยเหลือ
 นักเรียนฝึกสอนน้อย และปรากฏว่าครูพี่เลี้ยงได้ให้การแนะนำช่วยเหลือแก่นักเรียนฝึกสอนอยู่
 ในอันคัมปานกลางกับน้อย ซึ่งโดยแท้จริงแล้วหน้าที่ที่สำคัญยิ่งของครูพี่เลี้ยงคือให้คำแนะนำ
 ช่วยเหลือนักเรียนฝึกสอนให้มากที่สุด และครูพี่เลี้ยงเข้าใจว่าตนได้ให้ความช่วยเหลือ
 นักเรียนฝึกสอนมากกว่าที่ตนปฏิบัติจริงๆ ครูพี่เลี้ยงยังขาดการช่วยเหลือจากสถาบัน
 ฝึกหัดครูอีกหลายด้าน เช่น ความร่วมมือกับอาจารย์นิเทศก์

ส่วนนักเรียนฝึกสอนมีปัญหาในด้านวิธีสอน ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ไม่แสดง
 ความคิดเห็น ไม่มีความสามารถในการผลิตอุปกรณ์การสอน ในด้านการพัฒนาชุมชน
 นักเรียนฝึกสอนมีอุปสรรคในการปฏิบัติงานทั้งในด้านวิชาการ ทั่วไปบุคคล และวัสดุอุปกรณ์
 โรงเรียนฝึกสอนส่วนมากอยู่ในบริเวณที่ยากต่อการพัฒนาและประชาชนยังไม่เข้าใจความ
 มุ่งหมายและวิธีดำเนินงานของโครงการ นักเรียนฝึกสอนเสนอแนะให้สถาบันฝึกหัดครูเพิ่ม
 วิชาเรียน เช่น จิตวิทยาการศึกษาเด็ก วิธีการสอนให้เด็กเข้าประชุมรวมกัน วิชามนุษย
 สัมพันธ์ วิชาการศึกษาชุมชน วิชาหัตถกรรม และการทำงานในโรงเรียนชนบท

มีข้อเสนอแนะบางประการที่สถาบันฝึกหัดครูควรพิจารณาจัดทำ ได้แก่ สถาบัน
 ฝึกหัดครูควรชี้แจงแก่บุคคลที่เกี่ยวข้องกับโครงการให้เข้าใจความมุ่งหมาย วิธีดำเนินงาน
 หน้าที่และความรับผิดชอบของแต่ละฝ่าย จัดให้นักเรียนฝึกสอนศึกษาสภาพของหมู่บ้านและ
 ความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นก่อนออกทำการฝึกสอน สถาบันควรจัดและประเมินผล
 โครงการตามระยะเวลาอันสมควร

เมื่อปีการศึกษา 2513 สุขุมาลัย ชูวิวัฒนาวานิชย์⁴ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ปัญหา
 เกี่ยวกับการนิเทศนักศึกษาฝึกสอนวิชาสังคมศึกษาของวิทยาลัยครูในภาคการศึกษา 1" โดย
 มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาโครงการฝึกสอนของวิทยาลัยครูในภาคการศึกษา 1 ว่ามีความ

⁴ สุขุมาลัย ชูวิวัฒนาวานิชย์, "ปัญหาเกี่ยวกับการนิเทศนักศึกษาฝึกสอนวิชาสังคม
 ศึกษาของวิทยาลัยครูในภาคการศึกษา 1" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ วิทยาลัย
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2513)

เหมาะสมเพียงใด และจะศึกษาปัญหาและกิจกรรมของอาจารย์นิเทศก์ ครูพี่เลี้ยง และนักเรียนฝึกสอนในขณะที่ทำงานร่วมกัน

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังอาจารย์นิเทศก์ และนักศึกษาฝึกสอนสายสังคมศึกษาของวิทยาลัยครูภาคการศึกษา 1 ที่ทำการฝึกสอนในปีการศึกษา 2513 ระดับภาคนี้ยัตร์ วิชาการศึกษาชั้นสูง และครูพี่เลี้ยงตามโรงเรียนที่นักศึกษาจากวิทยาลัยครู 6 แห่งนี้ไปทำการสอนอยู่ ได้ประชากรที่เป็นอาจารย์นิเทศก์ 20 คน นักศึกษาฝึกสอน 180 คน ครูพี่เลี้ยง 50 คน

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า นักศึกษาฝึกสอนควรฝึกการพูดในชุมนุมชนก่อนออกฝึกสอน สถาบันฝึกหัดครู ควรจัดอบรมให้นักศึกษาฝึกสอนทราบถึงการปกครองชั้นและการวางตัวให้เหมาะสม ควรมีการสาธิตวิธีสอนแบบต่าง ๆ ให้แก่นักศึกษาออกฝึกสอน ควรวางแผนร่วมมือกันกับโรงเรียนฝึกสอนอย่างใกล้ชิด และควรเพิ่มอาจารย์นิเทศก์ให้มากขึ้น ส่วนการเปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์นิเทศก์ นักศึกษาฝึกสอน และครูอาจารย์พี่เลี้ยงเกี่ยวกับนักศึกษาฝึกสอนในด้านการสอน การวัดผล การจัดชั้นเรียนและการปกครองชั้นเรียน บุคลิกภาพและความเจริญงอกงามทางอาชีพ อาจารย์นิเทศก์และครูพี่เลี้ยงส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกันว่า นักศึกษาฝึกสอนมีความสามารถในเรื่องเหล่านี้อยู่ในระดับปานกลาง แต่นักศึกษาฝึกสอนมีความเห็นวาทตนเองมีความสามารถอยู่ในระดับดี

ผู้วิจัยได้เสนอแนะว่า

ก. สถาบันฝึกหัดครูควรให้นักศึกษาได้เรียนวิชาที่จำเป็นแก่การฝึกสอนให้ครบตามหลักสูตรก่อนออกฝึกสอน ควรเปิดบริการคานห้องสมุดและห้องโสตทัศนศึกษาแก่นักศึกษาฝึกสอนเป็นพิเศษเพื่อประโยชน์ในการค้นคว้า และไม่ควรรีให้อาจารย์นิเทศก์รับผิดชอบนักศึกษาจำนวนมากเกินไป

ข. อาจารย์นิเทศก์ ควรตกลงกันเกี่ยวกับการดูการสอนและการวัดผลของนักศึกษาฝึกสอน ควรมีการประชุมสัมมนาแก่นักศึกษาฝึกสอนในระหว่างการนิเทศการสอน เพื่อให้ได้ให้คำแนะนำแก่นักศึกษาที่มีปัญหา และควรลดจำนวนชั่วโมงสอนพิเศษภาคค่ำให้น้อยลง เพื่อจะไม่เห็นคเหนื่อยเกินไป

ค. โรงเรียนฝึกสอน ควรเห็นความสำคัญของโรงเรียนในการฝึกสอน ตลอดจนจัดหาครูพี่เลี้ยงที่มีคุณสมบัติเหมาะสม และจัดตารางสอนของนักศึกษาฝึกสอนให้มีความสมดุลย์ในเรื่องเวลา

ง. ครูพี่เลี้ยง ควรมีความเข้าใจในหน้าที่รับผิดชอบของตนต่อนักศึกษาฝึกสอน เปิดโอกาสให้นักศึกษานาเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาทดลองใช้ และไม่มอบหมายงานให้นักศึกษามากไป ครูพี่เลี้ยงควรมีความกระตือรือร้นที่จะแสวงหาความรู้เกี่ยวกับงานทุกด้าน

จ. นักศึกษาฝึกสอน ควรมีความขยันขันแข็งในการสอน และการศึกษา ค้นคว้า มีมนุษยสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน

สำหรับการวิจัยในต่างประเทศซึ่งอาจนำมาศึกษาและพิจารณาเป็นแนวทางประกอบการวิจัยเรื่องนี้ มีดังต่อไปนี้คือ

ในปี ค.ศ. 1964 Marnin Farbstein⁵ ได้ทำการวิจัยเรื่อง ลักษณะงานอันวิฤติของครูพี่เลี้ยง เป็นการศึกษาจากแนวความคิดของนิสิตฝึกหัดครูในรัฐนิวเจอร์ซีย์ (Critical Requirement for Cooperating Teachers : A Study of Cooperating Teacher as Perceived by Student Teachers in the State of New Jersey) โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาความเห็นของนิสิตฝึกสอนในวิทยาลัยแห่งรัฐนิวเจอร์ซีย์เกี่ยวกับลักษณะงานอันวิฤติของครูพี่เลี้ยง

การดำเนินงานและขอคนพบ

ใช้เทคนิคแบบที่เรียกว่า critical incident technique ซึ่ง John C. Flanagan และผู้ร่วมงานได้จัดทำขึ้น

⁵Marnin Farbstein, "Critical Requirement for Cooperating Teachers : A Study of Cooperating Teacher as Perceived by Student Teachers in The State of New Jersey," Dissertation Abstract, Vol. 25, No. 7 (January, 1965), p. 3991-A.

คัดเลือกนิสิต 300 คน เป็นประชากรในการวิจัย ให้นิสิตจำนวนนี้อธิบายลักษณะพฤติกรรมของครูที่เลี้ยงที่เขาเห็นว่าดีและไม่มีประสิทธิภาพในการที่จะช่วยให้เขาเป็นครูที่มีประสิทธิภาพ ใ้รับคำอธิบายเป็นจำนวน 703 ข้อ ซึ่งได้นำมาทำเป็นรายการของงานอันวิฤทธิ 90 รายการ แล้วรวบรวมจัดเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้ 5 ประเภท คือ

1. ประเภทที่ 1 กล่าวถึงลักษณะงาน 21 อย่าง เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการสอนของครูที่เลี้ยงที่มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติตนนิสิตฝึกสอน เช่น การช่วยเหลือแนะนำการสอน การวิจารณ์เพื่อสร้างสรรค์ การประชุมปรึกษาเรื่องหนังสือประกอบการสอน การประชุมเพื่อประเมินผล การให้คำชมเชยตามความเหมาะสมที่ควรจะให้ การช่วยเหลือให้ทราบแหล่งวัสดุอุปกรณ์ ช่วยในการวางแผนบทเรียนและวางแผนหน่วยการสอน เป็นต้น

2. ประเภทที่ 2 ประกอบด้วยลักษณะงาน 27 อย่าง ที่ครูที่เลี้ยงที่มีประสิทธิภาพ เปิดโอกาสให้นิสิตมีความเจริญงอกงามด้านการสอนในชั้นเรียน ทำให้ได้ทราบว่านิสิตต้องการให้ครูที่เลี้ยงเปิดโอกาสให้เขาสอนโดยไม่สั่งเกตการสอน อนุญาตให้เขาใช้วิธีการสอนใหม่ ๆ ให้ประสบการณ์การสอนเป็นทีมแก่เขา อนุญาตให้เขารักษาระเบียบวินัยในห้องเรียน ให้โอกาสเขาได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมของครูปกครองและครู

3. ประเภทที่ 3 ประกอบด้วยลักษณะงาน 21 อย่าง เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการสอนของครูที่เลี้ยงที่มีประสิทธิภาพ เช่น การสาธิตให้นิสิตเห็นความสามารถในการสอนรวมทั้งการใช้วิธีการสอนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ความสามารถในการสอนเฉพาะวิชา การตระหนักถึงความต้องการของเด็กนักเรียน ตลอดจนการรักษาระเบียบวินัย

4. ประเภทที่ 4 ประกอบด้วยลักษณะงาน 13 อย่าง ซึ่งเกี่ยวข้องกับการที่ครูที่เลี้ยงที่มีประสิทธิภาพแสดงให้นิสิตเห็นบุคลิกภาพที่น่าสรรเสริญ ได้แก่ พฤติกรรมในการปรึกษาหารือกับนิสิตเป็นรายบุคคลสองต่อสอง บุคลิกภาพที่ว่านี้คือการที่ครูที่เลี้ยงมีการยิ้มแย้มแจ่มใส มีการควบคุมอารมณ์ตลอดเวลา สนใจนิสิตในฐานะที่เป็นเพื่อนมนุษย์ด้วยกันตระหนักถึงปัญหาของนิสิต ปฏิบัติตนนิสิตทุกคนเท่าเทียมกัน มีพฤติกรรมที่สร้างและรักษาความสัมพันธ์กับนิสิตอย่างอบอุ่น

5. ประเภทที่ 5 ประกอบด้วยลักษณะงาน 9 อย่างที่ครูที่เลี้ยงมีประสิทธิภาพ แสดงให้เห็นบุคลิกภาพทางสังคมที่เหมาะสม คือการที่ครูที่เลี้ยงกล่าวถึงนิสัยในฐานะครู คนหนึ่งเมื่อมีการแนะนำให้นักเรียนในชั้นไครูจัก เชิญนิสิตเข้าร่วมในหน้าที่ต่าง ๆ ทาง สังคม เชิญนิสิตรับประทานอาหารกลางวัน และแนะนำให้นิสิตรู้จักกับครูอื่น ๆ ด้วย

ต่อมา Leonard Kaplan⁶ ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์นิเทศก์ ในปี ค.ศ. 1967 เรื่อง การสำรวจบทบาทที่ควรจะเป็นของอาจารย์นิเทศก์ในการฝึกสอน ตามการคาดคะเนของครูที่เลี้ยง นิสิตฝึกสอน และอาจารย์นิเทศก์ (An Investigation of the Role Expectation for College Supervisors of Student Teaching as viewed by Student Teachers Supervising Teachers and College Supervisors) โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะ

1. ประยุกต์เค้าโครงการวิเคราะห์บทบาทของอาจารย์นิเทศก์ที่ Linton พักนาไว และ Mason Gross, Mc Eachern ได้ปรับปรุงแล้วในการวิเคราะห์บทบาทของ อาจารย์นิเทศก์การฝึกสอนระดับประถมศึกษา และนำข้อมูลที่ได้อธิบายภาวะความเห็นที่ สอดคล้องกันของอาจารย์นิเทศก์ นิสิต และครูที่เลี้ยงในการคาดคะเนบทบาทของอาจารย์ นิเทศก์

2. ทำการสัมภาษณ์เพื่อรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์ ตรวจสอบเหตุผลของความเห็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์นิเทศก์ที่แตกต่างกัน

บทบาทตามความคาดคะเน (Role Expectation) ในที่นี้หมายถึงบทบาทที่เป็นหน้าที่ความรับผิดชอบตามตำแหน่งของอาจารย์นิเทศก์ มีใจหมายถึงพฤติกรรมที่สังเกตเห็น

⁶ Leonard Kaplan, "An Investigation of the Role Expectations for College Supervisors of Student as viewed by student Teachers Supervising Teachers and College Supervisors," Dissertation Abstract, Vol. 28, No. 2 (August, 1967), p. 517-A.

ประชากร เป็นนิสิต 89 คน อาจารย์นิเทศก์ 20 คน ครูพี่เลี้ยง 70 คน ผู้ตอบทั้งหมดมีความสัมพันธ์ร่วมกับโปรแกรมการฝึกสอนที่มหาวิทยาลัยของมลรัฐที่เมือง บัฟฟาโล มลรัฐนิวยอร์ก ประชากรเหล่านี้ตอบแบบสอบถามที่ประกอบด้วย 40 รายการ แต่ละรายการระบุพฤติกรรมที่ควรจะเป็นของอาจารย์นิเทศก์ โดยผู้ตอบจะเลือกตอบตาม ที่กำหนดไว้ให้ในข้อใดข้อหนึ่งเพียงข้อเดียวในแต่ละรายการ คือ 1. ต้องเป็นอย่างยิ่ง (absolutely must) 2. ควรจะเป็น (preferably should) 3. ไม่ควรจะเป็น (preferably should not) และ 4. ไม่ควรจะเป็นอย่างยิ่ง (absolutely should not)

ผลของการวิจัย

1. ประชากรทั้ง 3 กลุ่มมีความเข้าใจแตกต่างกันในบทบาทของอาจารย์นิเทศก์ ด้านการวัดผล การเป็นที่ปรึกษา
2. อาจารย์นิเทศก์ที่ต้องรับหน้าที่อื่นด้วยมักจะขาดความตระหนักในตำแหน่งหน้าที่ในฐานะที่เป็นอาจารย์นิเทศก์
3. การขาดการติดต่อประสานงานระหว่างอาจารย์นิเทศก์ ครูพี่เลี้ยง และนิสิต หรือในกลุ่มอาจารย์นิเทศก์ เป็นปัญหาที่ควรพิจารณา

ขอเสนอแนะ

1. ควรมีการวิจัยบทบาทของอาจารย์นิเทศก์ในการฝึกสอนโดยเฉพาะ กล่าวคือ การศึกษาเพื่อกำหนดคุณค่าของหน่วยฝึกสอนที่มีอาจารย์นิเทศก์ปฏิบัติหน้าที่นี้ และทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินการ
2. ทฤษฎีบทบาท (Role Theory) เป็นประโยชน์ในการวิจัยเพื่อตรวจสอบ ปฏิกริยาต่อกันของตำแหน่งหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการฝึกสอน

Josefina A. Pulido⁷ ได้ทำการวิจัยเรื่อง การเสนอโปรแกรมการเตรียมครูประถมศึกษาสำหรับชนบทในประเทศฟิลิปปินส์ (A Proposed Program for The Preparation of Elementary School Teachers for The Rural Areas in The Philippines) เมื่อปี ค.ศ. 1969 โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะ

1. จำแนกบทบาทของการฝึกหัดครูในการเตรียมครูให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของโปรแกรมการพัฒนาประเทศและเพื่อเพิ่มอัตราการพัฒนา

2. เพื่อวางโปรแกรมการเตรียมครูที่มีคุณสมบัติสนองวัตถุประสงค์ในข้อที่ 1

การดำเนินงาน

1. สํารวจงานวิจัยและการเขียนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในชนบท การฝึกหัดครู และการเปลี่ยนแปลงใหม่เกี่ยวกับการเตรียมครู ซึ่งทำให้มองเห็นปัญหาการศึกษาในชนบทของประเทศฟิลิปปินส์ และสามารถประเมินความพยายามที่จะปรับปรุงการศึกษาในชนบท

2. รวบรวมรายละเอียดเกี่ยวกับการศึกษาของประเทศฟิลิปปินส์จากนิตินิต โรงเรียนชุมชน การเตรียมครู ทำให้ทราบถึงหลักการเบื้องต้นในการจัดโปรแกรมการศึกษา ซึ่งต้องการความเข้าใจอย่างลึกซึ้งเกี่ยวกับลักษณะของการจัดที่จะดำเนินโปรแกรมการศึกษานั้นจะต้องเข้าใจสังคมและนักเรียน ซึ่งจะเป็นผู้ได้รับประโยชน์โดยตรงจากการสอน

3. ใช้ข้อมูลจาก 1 และ 2 มาเป็นเครื่องช่วยกำหนดแนวทางที่จะดำเนินการศึกษาโดยอาศัยการฝึกหัดครู

⁷Josefina A. Pulido, "A Proposed Program for The Preparation of Elementary School Teachers for the Rural Areas in The Philippines," Dissertation Abstract, Vol. 30, No. 4 (October, 1969), p. 1457-A.

4. ใช้ข้อมูลจาก 1, 2 และ 3 และหลักการศึกษาระดับต้นเกี่ยวกับกลไกในการวางโครงการศึกษาจัดทำแผนและการปรับปรุงโปรแกรมการเตรียมครูเพื่อเป็นเครื่องมือที่จะช่วยชี้แนวทางและควบคุมการตัดสินใจเกี่ยวกับการวางกรอบโปรแกรมการเตรียมครู

5. วางกรอบโปรแกรม

ผลของการวิจัยเป็นประโยชน์ดังนี้คือ

1. โปรแกรมที่เสนอนั้นมีลักษณะไปในทางพัฒนาถือเอาการทำตามโปรแกรมเศรษฐกิจสังคมของประเทศเป็นสำคัญอันดับหนึ่ง จุดสำคัญ (focus) ของโปรแกรมนี้มุ่งไปที่กระบวนการแห่งความเปลี่ยนแปลง หลักสูตรไม่เพียงแต่จัดสอนรายวิชาต่าง ๆ ที่จะศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการแห่งความเปลี่ยนแปลง แต่จะต้องจัดภาคปฏิบัติที่จำเป็นแก่การถ่ายทอดความรู้ที่มีหลักการ ทันสมัย และได้ประโยชน์ทันตาเห็น ความรู้เหล่านั้นเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง โปรแกรมนี้จะต้องให้นักเรียนฝึกฝนกิจกรรมที่มีช่วงระยะสั้นและมีเป้าหมาย ซึ่งจะทำให้เขาสามารถลองทำหรือสังเกตผลที่เกิดจากวิธีการที่ทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงได้

2. โปรแกรมนี้มีลักษณะมุ่งทำเพื่อชนบท มีจุดมุ่งหมายที่จะปฏิบัติการในท้องถิ่นชนบทที่ความต้องการการพัฒนาอย่างสุดขั้ว บุคคลที่รวมในโครงการนี้อยู่ในท้องถิ่นและกำลังเตรียมพร้อมจะออกไปสอนในท้องถิ่น โดยเฉพาะในถิ่นที่ไกล ๆ จุดเริ่มต้นในการเตรียมครูด้านวิชาชีพคือการศึกษาระบบเข้มข้นเกี่ยวกับลักษณะของชุมชน สถานการณ์จริง ๆ และปัญหาของชุมชนที่ใกล้เคียงในปัจจุบัน จึงกลายเป็นเครื่องมือในการสาธิตถึงความสำคัญในการจัดการศึกษาให้สนองความต้องการของชุมชน

ในปีเดียวกันนั้น Edgar Bishop Charles⁸ ได้ทำการวิจัยเรื่อง การเตรียม

⁸Edgar Bishop Charles, "The Preparation of Teachers For Small Rural Schools," Dissertation Abstract Vol. 30, No. 5 (November, 1969), p. 1893-A.

ครูสำหรับชนบทเล็ก ๆ (The Preparation of Teachers For Small Rural Schools) โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาว่า

1. ครูในโรงเรียนชนบทเข้าร่วมในกิจกรรมทางสังคม กิจกรรมสันตนาการ และกิจกรรมเสริมหลักสูตรอะไรบ้าง
2. ครูในโรงเรียนชนบทที่เปเปอร์เซนส์ที่มาจากชุมชนชนบท
3. ข้อได้เปรียบเสียเปรียบของการสอนในชนบท
4. ครูในโรงเรียนชนบทเชื่อว่าตนได้รับการเตรียมให้เป็นครูในชนบทในคำใดบ้างที่คิดว่าเพียงพอแล้ว และสมควรที่จะปรับปรุงหรือไม่
5. ควรมีการริเริ่มและปรับปรุงคำใดบ้างในการเตรียมครูชนบท

การดำเนินงาน

ส่งแบบสอบถามให้กับประชากรที่เป็นครูที่ทำการสอนในชนบทจำนวน 1,511 คน ซึ่งทำการสอนในชนบทของรัฐต่าง ๆ รวม 10 รัฐด้วยกัน

สิ่งที่ค้นพบจากการวิจัย

1. ครูชนบท 32 % ไม่มีคุณสมบัติในตอนเริ่มต้นสอน แต่ในขณะที่ทำการวิจัยเรื่องนี้ จำนวนดังกล่าวลดลงเหลือ 12 %
2. ครูที่สอนในชนบท 69 % มาจากชุมชนชนบท มาจากชุมชนในเมือง 31 % ครูพวกนี้ส่วนใหญ่มากกว่า 93 % ชอบสอนในชนบท
3. กิจกรรมทางสังคมที่ครูชนบทเข้าร่วมมี 15 อย่าง แต่กิจกรรมที่เข้าร่วมมากที่สุดแก่ กิจกรรมทางศาสนา การเข้าร่วมกลุ่มงานอดิเรก และกิจกรรมสันตนาการ

สรุปผลการวิจัย

1. การเตรียมครูที่จะสอนในชนบทต้องแตกต่างจากการเตรียมครูที่สอนในเมือง เพราะครูในชนบทต้องเข้าใจคนชนบทและสามารถที่จะสร้างความสัมพันธ์กับคนเหล่านี้ แต่การวิจัยนี้ปรากฏว่าโปรแกรมการฝึกหัดครูมิได้สนองความต้องการดังกล่าว ครูมักจะได้รับบริการเตรียมน้อยในคำเรื่องราวของชนบท หรือถ้าสอนก็สอนเพียงเล็กน้อยอย่างไม่ค่อยสนใจและเอาใจใส่สัก ถือว่าเป็นเรื่องไร้สาระ ทำให้เสียเวลา และมักจะเตรียมการสอนไม่เพียงพอ

2. จะเห็นได้ว่าครูชนบทมีโอกาสใกล้ชิดกับนักเรียน รู้จักนักเรียนดี ได้เข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน ให้ความเอาใจใส่เด็กเป็นรายบุคคลได้ แต่ครูที่สอนในชนบทมีข้อเสียเปรียบอยู่อย่างหนึ่ง คือ ขาดความสะดวก

สำหรับการทำงานร่วมกันของอาจารย์นิเทศก์และครูพี่เลี้ยงนั้น Theodora Randall Rimsey⁹ ได้ทำการวิจัยในปีนั้นเช่นกัน เรื่องที่เขาศึกษา คือ "การทำงานของอาจารย์นิเทศก์กับครูพี่เลี้ยงในโรงเรียนฝึกสอน (The Work of one College Supervisor with Cooperating teachers in off-Campus Schools : An Analysis of Conference) โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะ

1. พิจารณาแบบ (model) และระบบรายการ (category system) ในการชี้แจงและจำแนกชนิดของพฤติกรรมและการปฏิบัติ ตลอดจนหัวข้อในการอภิปรายระหว่างอาจารย์นิเทศก์และครูพี่เลี้ยงในระหว่างการประชุมปรึกษาการนิเทศร่วมกัน

2. ใช้ระบบรายการ อธิบายพฤติกรรมทางวาจาของอาจารย์นิเทศก์และครูพี่เลี้ยง แล้วนำผลที่ค้นพบมาเปรียบเทียบกับบทบาทและวัตถุประสงค์ในการประชุมปรึกษาหารือเกี่ยวกับการนิเทศ

การดำเนินงาน

บันทึกการประชุมปรึกษาระหว่างอาจารย์นิเทศก์ 1 คน กับครูพี่เลี้ยง 6 คน ซึ่งทำการประชุมปรึกษารื้อกัน 5 ครั้ง (เป็นจำนวน 6 กลุ่ม) รวมทั้งหมดเป็นการประชุม 30 ครั้ง แล้วนำบันทึกการประชุมมาวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคที่เรียกว่า posteriori

⁹Theodora Randall Rimsey, "The Work of one College Supervisor with Cooperating Teachers in off-Campus schools : An Analysis of Conferences," Dissertation Abstract, Vol. 31, No. 1 (July, 1970), p. 268 A.

technique เพื่อแยกชนิดของการประชุม ปรากฏว่าแยกออกมาเป็นระบบรายการ 3 ด้าน คือ ด้านความประทะสัมพันธ์ (Interactive dimension) ด้านเหตุผล (Logical Dimension) และด้านเนื้อหาทางวิชาครู (Substantive dimension) และนำเอา ระบบรายการทั้ง 3 ไปทำการทดสอบหาความเชื่อถือได้ โดยการนำไปใช้ในการประชุม ปรีกษาหารือระหว่างอาจารย์นิเทศกับครูพี่เลี้ยง 2 ครั้ง

ขอค้นพบ พบว่าระบบรายการที่อธิบายและกำหนดพฤติกรรมทางวาจาของอาจารย์ นิเทศและครูพี่เลี้ยงประกอบไปด้วยด้านต่าง ๆ 3 ด้าน คือ

1. ด้านความประทะสัมพันธ์ (Interactive Dimension) ประกอบด้วย การกำหนด (Stating) การทำให้สมบูรณ์ (Completing) การตั้งคำถาม (Questioning) และปฏิกิริยาโต้ตอบ (Reacting)

2. ด้านเหตุผล (Logical Dimension) ประกอบด้วย การรายงาน (Reports) การวัดผล (Evaluations) การแนะนำ (Prescription) และการวางแผน (Plans)

3. ด้านเนื้อหาทางวิชาครู (Substantive Dimension) ประกอบด้วย พฤติกรรมการนิเทศ (Supervisory Behavior) พฤติกรรมการสอน (Teaching Behavior) นิสิตฝึกสอน (Student Teachers) เด็ก (Children) หลักสูตรและ วัสดุ (Curriculum and Materials) รายละเอียดเกี่ยวกับสถานการณ์ (Situational Information)

ในปี ค.ศ. 1969 เซนกัน Florence Rita Kaslow¹⁰ ได้ทำการวิจัย เรื่อง การให้การศึกษอบรมแก่ครูพี่เลี้ยง (In-Service Education of the Co-operating Teacher) โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะพัฒนาโครงการจัดการศึกษอบรมให้แก่

¹⁰Florence Rita Kaslow, "In-Service Education of the Co-operating Teacher," Dissertation Abstract, Vol. 31, No. 3 (September, 1970), p. 1119-A.

ครูพี่เลี้ยง เพื่อให้ครูพี่เลี้ยงมีความสามารถในการจัดประสบการณ์การสอนและมีความสามารถในการนิเทศตามเกณฑ์ที่กำหนด

การดำเนินงาน

1. สํารวจการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเตรียมครูพี่เลี้ยงสำหรับโปรแกรมการฝึกหัดครู

2. วิเคราะห์รายละเอียดจากวรรณคดีที่เกี่ยวข้อง

3. ศึกษารายการความสามารถของครูพี่เลี้ยงจากผู้เชี่ยวชาญทางการ

ฝึกหัดครู

4. ศึกษาเกณฑ์ในการจัดการฝึกสอนที่ศึกษาจากผู้เชี่ยวชาญทางการฝึกหัดครู แล้วนำรายละเอียดในเรื่องที่ศึกษามาจัดจำพวก แบ่งกลุ่ม และวิเคราะห์ ความสามารถ ที่ถูกกำหนดในรูปพฤติกรรมถูกนำมาเป็นวัตถุประสงค์และขอแนะนำในการจัดโปรแกรม การศึกษาอบรมให้แก่ครูพี่เลี้ยง

ผลการวิจัย สิ่งที่น่าสนใจในการจัดโปรแกรมการศึกษาอบรมให้กับครูพี่เลี้ยง ได้แก่

1. มนุษยสัมพันธ์
2. กระบวนการเรียนการสอน
3. การเปลี่ยนทัศนคติและพฤติกรรม
4. เทคโนโลยีทางการศึกษา
5. การประเมินตนเอง
6. การวิเคราะห์เกี่ยวกับภาษา
7. การปรับปรุงตนเอง

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า จำเป็นที่จะต้องมีความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับสถาบันฝึกหัดครูในการปรับปรุงโครงการฝึกหัดครู จำเป็นต้องให้ครูพี่เลี้ยงได้ใช้เครื่องมือ และเทคนิคเพื่อการฝึกสอน เช่น ไซเทปบันทึกภาพ การใช้ Micro-Teaching การวิเคราะห์จะทำให้เกิดผลที่น่าพึงพอใจและการอบรมครูพี่เลี้ยงให้รู้จักใช้เครื่องมือที่ว่าจะทำให้สามารถนำไปใช้กับทางโรงเรียนได้

ในปี ค.ศ. 1970 Joseph Frederic Rousseau¹¹ ได้ทำการวิจัย เรื่อง การศึกษาพฤติกรรมทางวาจาของอาจารย์นิเทศก์ในการประชุมปรึกษากับครูพี่เลี้ยง และกับนิสิตฝึกสอน (A Study of Verbal Behaviors engaged in By College Student Teaching Supervisors in Dyadic Conference with Cooperating Teachers and Student Teachers) โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาว่าในการประชุมปรึกษากับครูพี่เลี้ยงและการประชุมปรึกษากับนิสิตนั้น อาจารย์นิเทศก์ต้องใช้พฤติกรรมทาง วาจาแตกต่างกันหรือไม่

การดำเนินงาน

1. ใช้เทปบันทึกการประชุมปรึกษาระหว่างอาจารย์นิเทศก์กับนิสิต 34 ครั้ง และระหว่างอาจารย์นิเทศก์กับครูพี่เลี้ยง 29 ครั้ง
2. วิเคราะห์การประชุมปรึกษา ทั้ง 63 ครั้ง ด้วยเครื่องมือชื่อว่า **Supervisory Interaction System** ที่ Dr. Arthur Blumberg ได้คิดและปรับปรุง แล้วนำข้อมูลดังกล่าวมาเปรียบเทียบ โดยใช้ T-Test หาค่าสำคัญของความแตกต่างที่ระดับความเชื่อมั่น .05 การวิเคราะห์การประชุมปรึกษาดังกล่าวใช้ผู้สังเกตเพียงคนเดียวที่ได้รับการฝึกฝนมาอย่างดี

ผลการวิจัย

1. อาจารย์นิเทศก์แสดงพฤติกรรมทางวาจา กับนิสิตโดยทางอ้อมมากกว่า กับครูพี่เลี้ยง
2. อาจารย์นิเทศก์ให้คำชมเชยแก่นิสิตมากกว่า

¹¹Joseph Frederic Rousseau, "A Study of Verbal Behaviors engaged in By College Student Teaching Supervisors in Dyadic Conference with Cooperating Teachers and Student Teachers, Dissertation Abstract, Vol. 31, No. 11 (May, 1971), p. 5915 A.

3. นิสิตขอรายละเอียดและข้อเท็จจริงจากอาจารย์ที่ปรึกษา

4. อาจารย์ที่ปรึกษาให้รายละเอียดแก่ครูพี่เลี้ยง

สำหรับในด้านบุคลิกภาพของนิสิตฝึกสอนและอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีผลต่อการฝึกสอน นั้น Peter Klaus Titze¹² ได้ทำการวิจัยเมื่อปี ค.ศ. 1971 เรื่อง "ผลของบุคลิกภาพของนิสิตฝึกสอน และอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีต่อการวัดและประเมินผลของนิสิต

(The Effect of the Student Teacher's and the Supervising Teacher's Personality Traits on the Supervising Teacher's Evaluation of the Student Teacher : An Exploratory Study) โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาว่า ลักษณะแห่งบุคลิกภาพของนิสิตและอาจารย์ที่ปรึกษาประการใดบ้างที่มีอิทธิพลต่อการประเมินผลและวัดผลนิสิตฝึกสอน และเพื่อนำไปสู่การวิจัยอันค้นหาลักษณะบุคลิกภาพที่จะพยากรณ์ประสิทธิภาพได้ ซึ่งการวัดและประเมินผลนิสิตนี้มี 22 รายการ แบ่งออกเป็น 2 ภาค ภาคหนึ่ง วัดคุณสมบัติส่วนตัว (Personal Qualities) และอีกภาคหนึ่งวัดคุณสมบัติด้านอาชีพ (Professional Qualities)

การดำเนินงาน

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาและนิสิต 360 คน ได้รับการขอร้องให้ทำแบบทดสอบ California Psychological Inventory (C.P.I.) ประชากรที่ทำแบบทดสอบจริง 220 คน การประเมินผลของนิสิตทั้ง 220 ประเมินจากคะแนน C.P.I. และคะแนนวัดคุณสมบัติส่วนตัวเท่านั้น สำหรับคุณสมบัติส่วนตัว 18 ประเด็นของ

¹²Peter Klaus Titze, "The Effect of the Student Teacher's and the Supervising Teacher's Personality Traits on the Supervising Teacher's Evaluation of the Student Teacher : An Exploratory Study," Dissertation Abstract, Vol. 32, No. 2 (August, 1971), p. 3145-A.

C.P.I. นั้น ได้แบ่งอาจารย์นิเทศก์และนิสิตออกเป็น 9 กลุ่ม โดยรวมอาจารย์นิเทศก์และนิสิตที่โคคะแนน C.P.I. ต่ำ กลาง และ สูง แล้วนำมาวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) เพื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของ 1) คะแนนการประเมินผลของนิสิต และ 2) คะแนนคุณสมบัติส่วนตัวของทั้ง 9 กลุ่ม ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

ผลการวิจัย

ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยดังกล่าวข้างต้นของทั้ง 9 กลุ่ม ไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แต่ความแตกต่างที่เป็นผลเนื่องมาจากบุคลิกภาพของประชากรที่แสดงออกอย่างเป็นอิสระ มีนัยสำคัญ

สรุปผลการวิจัย ปรากฏว่าที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 การวัดผลการฝึกสอนนั้น

1. คะแนนที่อาจารย์ให้แก่นิสิตที่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมของแบบทดสอบ C.P.I. ระดับปานกลาง สูงกว่าคะแนนที่ให้แก่นิสิตที่มีความสามารถในการปรับตัวทางสังคมในระดับต่ำ
2. อาจารย์นิเทศก์ชอบชมชมในระดับปานกลาง จะให้คะแนนแก่นิสิตในด้านคุณภาพส่วนตัวสูงกว่าอาจารย์นิเทศก์ที่ชอบชมชมในระดับสูง
3. อาจารย์นิเทศก์ที่มีการแสดงตัวทางสังคม (Social Presence) ระดับปานกลางจะให้คะแนนแก่นิสิตทั้งในด้านคุณภาพส่วนตัวและด้านปรับตัวทางสังคม สูงกว่าอาจารย์นิเทศก์ที่มีการแสดงตัวทางสังคมต่ำ
4. อาจารย์นิเทศก์ที่มีการควบคุมตนเอง (Self Control) ระดับสูง จะให้คะแนนนิสิตในด้านคุณภาพส่วนตัวและด้านปรับตัวทางสังคมสูงกว่าอาจารย์นิเทศก์ที่มีการควบคุมตนเองต่ำ

ข้อเสนอแนะที่สำคัญจากการวิจัยครั้งนี้

1. ควรสร้างขอทดสอบวัดความสามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคม (Socialization) ของนิสิต และการชมชม การแสดงตัวออกทางสังคม และการควบคุมตนเองของอาจารย์นิเทศก์

2. ควรสร้างข้อตกลงที่ค้นคว้าที่วัดสมรรถภาพของนิสิตและอาจารย์นิเทศก์
 คู่กัน เพื่อนิสิตและอาจารย์นิเทศก์ได้แสดงออกมา เขารู้สึกต่อกฎฝ่ายหนึ่งอย่างไร และมี
 ความพึงพอใจความสัมพันธ์ที่ผ่านมาหรือไม่เพียงไร

3. ไขข้อสงสัยในข้อ 1 วิจัยเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันระหว่าง
 การสังคมของนิสิต กับการชมเชย การแสดงตัวออกทางสังคม และการควบคุมตนเองของ
 อาจารย์นิเทศก์ มีอิทธิพลต่อการให้คะแนนสมรรถภาพหรือไม่

ในปี ค.ศ. 1971 Jovito B. Castillo¹³ ได้ทำการวิจัยเรื่อง การ
 คาดคะเนบทบาทของครูพี่เลี้ยงในทัศนของนิสิต อาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยง (The
 Role Expectation of Cooperating Teachers As viewed by Student
 Teachers College Supervisors and Cooperating Teachers) โดยมีวัตถุประสงค์
 ประสงค์ที่จะ

1. ศึกษาบทบาทของครูพี่เลี้ยงตามความคาดหวังของตัวครูพี่เลี้ยงเอง
 และตามความคาดหวังของผู้ร่วมงาน คือ อาจารย์นิเทศก์ และนิสิต
2. ค้นหาบทบาทของครูพี่เลี้ยงคนต่าง ๆ ตามความคาดหวังที่อาจารย์
 นิเทศก์ ครูพี่เลี้ยง และนิสิตเห็นพ้องควย และไม่เห็นพ้องควย
3. เพื่อสำรวจความสอดคล้อง 3 กลุ่มเห็นว่าครูพี่เลี้ยงมีพันธะและความรับ
 ผิดชอบอย่างไรบางบทบาทของครูพี่เลี้ยง
4. สำรวจหาเหตุผลของการที่ทั้ง 3 กลุ่มไม่เห็นพ้องกันเมื่อบทบาทตาม
 ความคาดหวังนั้นได้รับการพิจารณาทำในความเห็นพ้องของทั้ง 3 กลุ่ม

¹³Jovito B. Castillo, "The Role Expectation of Cooperating
 Teachers As viewed by Student Teachers, College Supervisors and
 Cooperating Teachers," Dissertation Abstract, Vol. 32, No. 2
 (September, 1971), p. 1374-A.

ประชากรประกอบด้วยนิสิต 75 คน อาจารย์นิเทศก์ 75 คน และครูพี่เลี้ยง
75 คน

เครื่องมือที่ใช้

1. แบบสอบถามที่ประกอบด้วยรายการบทบาทของครูพี่เลี้ยงตามความคาด
คะเน 50 รายการ เพื่อให้ครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ และนิสิตตอบโดยการเลือกข้อ-
ความที่เป็นที่ต้องการ

2. ตารางการสัมภาษณ์ 14 รายการ ใช้ในการสัมภาษณ์ประชากร 20 %
ของแต่ละกลุ่ม เพื่อการหาเหตุผลสนับสนุนบทบาทในแบบสอบถามที่ได้รับการเห็นพ้อง
ตกลงกันน้อยที่สุด

ผลจากการทดสอบแบบ Chi-square ค่าคำตอบจากแบบสอบถามของทั้ง 3
กลุ่ม แสดงให้เห็นว่า กลุ่มประชากรทั้ง 3 มีความเห็นพ้องร่วมกัน 27 รายการ และไม่
เห็นพ้องอย่างมีนัยสำคัญ 23 รายการ

การเปรียบเทียบปริมาณของความแตกต่างระหว่างกลุ่ม โดยการเปรียบเทียบ
ทีละ 2 กลุ่มในแต่ละครั้ง แสดงให้เห็นว่ามีความแตกต่างอย่างมากระหว่างอาจารย์
นิเทศก์และครูพี่เลี้ยง ระหว่างนิสิตกับอาจารย์นิเทศก์ แต่ความไม่เห็นพ้องของนิสิต
และครูพี่เลี้ยงมีปริมาณแตกต่างน้อยกว่า

รายการที่บุคคลทั้ง 3 กลุ่มเห็นด้วย 27 รายการนั้น ถูกแบ่งออกเป็น 3 ระดับ
คือ ระดับความเห็นด้วยอย่างมาก 7 รายการ ปานกลาง 6 รายการ และต่ำ 6
รายการ

จากการสัมภาษณ์ ผู้ถูกสัมภาษณ์เชื่อว่า

1. ครูพี่เลี้ยงไม่มีเวลาปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทที่ถูกคาดหวังไว้
2. บทบาทดังกล่าวไม่ใช่อำนาจที่ได้รับมอบหมายหรือความเป็นเจ้าระเบียบ

ทั้ง

3. ครูพี่เลี้ยงจำนวนมากไม่สามารถที่จะแสดงบทบาทตามที่คาดหวังไว้

4. อาจารย์นิเทศก์ บุคคลากรในโรงเรียน ควรมีส่วนร่วมรับผิดชอบใน
การปฏิบัติตนตามบทบาทเหล่านี้

องค์ประกอบที่ก่อให้เกิดความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ระหว่างบุคคลทั้ง 3 กลุ่ม
 ท่อการคาดคะเนบทบาทของครูพี่เลี้ยงนั้นได้แก่ ความแตกต่างในด้านทัศนคติ ชาดโอกาสที่
 จะรักษาความสัมพันธ์ให้แน่นแฟ้น ความแตกต่างของภูมิหลังในด้านบุคลิกภาพและอาชีพ
 ความล้มเหลวในการระบุบทบาทของครูพี่เลี้ยงให้แน่ชัด

สรุปข้อเสนอแนะ

1. ควรจะมีการวางแผนการสัมมนา ประชุมปรึกษา เพื่อตกลงกันเรื่อง
 บทบาทของครูพี่เลี้ยงให้แน่ชัด และเป็นที่ยอมรับ
2. สถาบันฝึกหัดครูและโรงเรียนฝึกสอน ควรร่วมมือกันจัดทำหนังสือคู่มือ
 การฝึกสอนที่มีคำชี้แจงบทบาทของครูพี่เลี้ยง
3. ชัวโมงสอนของครูพี่เลี้ยงควรลดลงเพื่อที่จะได้มีเวลาสังเกต วัตถุประสงค์
 และประชุมปรึกษากันนิติต
4. ครูพี่เลี้ยงควรได้รับการสนับสนุนให้ไปศึกษาเพิ่มเติม หรือเข้ารับการ
 อบรมเพื่อจะได้มีความรู้ที่ทันสมัยเกี่ยวกับการฝึกหัดครู และพัฒนาความสามารถในการนิเทศ
 และการแนะนำช่วยเหลือนิติต
5. ครูที่มีคุณสมบัติควรจะได้รับภาระทุนให้เป็นครูพี่เลี้ยงโดยการให้เงิน
 เพิ่ม หรือให้การยกย่องทางอาชีพ
6. ควรพิจารณาถึงความสัมพันธ์ของบุคคลทั้ง 3 กลุ่มข้างตน
7. ควรจะมีการศึกษาความคล้ายคลึงหรือความแตกต่างของครูพี่เลี้ยงใน
 เมือง ชานเมือง และชนบท
8. ควรมีการศึกษาแบบทดลองเพื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพของหน่วยการ
 ฝึกสอน 2 แห่ง กลุ่มทดลองจะได้รับการอธิบายอย่างแจ่มแจ้งในบทบาทของนิติต อาจารย์
 นิเทศก์ ครูพี่เลี้ยง ในขณะที่อีกกลุ่มหนึ่งไม่ได้รับการอธิบายเลย ทั้งนี้เพื่อแสดงให้เห็นถึง
 การปรับตัวของทั้ง 2 กลุ่ม

และในปีเดียวกันนั้นเอง Peter James Johnson¹⁴ ได้ทำการวิจัยเรื่อง บุคลิกภาพของนิสิตที่ไม่ประสบความสำเร็จ (Personality Characteristics of Unsuccessful Student Teachers) โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาสาเหตุที่ทำให้ นิสิตไม่มีประสิทธิภาพในการฝึกสอน องค์ประกอบทางบุคลิกภาพที่เป็นข้อจำกัดในการ ปฏิบัติงานของนิสิต และหาเกณฑ์ที่จะใช้วัดศักยภาพของนิสิตที่ประสบความสำเร็จ การ วิจัยครั้งนี้ใช้นิสิตของ

การดำเนินงาน

1. ศึกษาระเบียบวิธีและระเบียบประวัติของนิสิตที่ประสบความสำเร็จ และนิสิตที่ไม่ประสบความสำเร็จ
2. เปรียบเทียบข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามของ Cattell ซึ่งประกอบด้วย องค์ประกอบทางบุคลิกภาพ 16 อย่าง กับความเห็นและการตัดสินใจของอาจารย์นิเทศก์ เพื่อตอบปัญหา 2 ข้อ คือ
 - ก. มีบุคลิกภาพอะไรที่แสดงให้เห็นความแตกต่างระหว่างนิสิตที่ประสบความสำเร็จและนิสิตที่ไม่ประสบความสำเร็จ
 - ข. จะนำบุคลิกภาพในข้อ ก. ไปใช้ในการเลือกตัวบุคคลเข้ามาเรียน ในสถาบันฝึกหัดครูได้อย่างไร

ผลการวิจัย

1. การคัดเลือกเป็นสิ่งสำคัญในการเลือกบุคคลเข้ามาเรียนในสถาบันฝึกหัด ครูให้โดยผล การคัดเลือกนี้จะต้องใช้เกณฑ์ประกอบไปด้วย องค์ประกอบในด้านความสามารถในการอ่านการเขียน สุขภาพทางกายและทางจิต ความมั่นคงทางอารมณ์ ความสามารถและความสำเร็จทางวิชาการ

¹⁴Peter James Johnson, "Personality Characteristics of Unsuccessful Student Teachers," Dissertation Abstract, Vol. 32, No. 12 (June, 1972), p. 6837-A.

2. การเตรียมครูประกอบควยกระบวนการศึกษาที่สำคัญ 2 ประการคือ รากฐานทางวิธีสอนที่ดี และการจัดประสบการณ์ทางการสอน

ข้อเสนอแนะ

ควรใช้ The 16 PF ทดสอบบุคลิกภาพของผู้สมัครเข้าเรียนครู เพื่อช่วยแยกให้เห็นความบกพร่องทางบุคลิกภาพ ซึ่งเป็นข้อจำกัดของผู้เข้าสมัคร และใช้ความสามารถในการเขียนเป็นวิธีการขั้นแรกในการเลือกตัวบุคคลเข้าศึกษา และควรตั้งคณะกรรมการคัดเลือกตัวบุคคลเข้าเรียนครูเพื่อพิจารณาคณะสมบัติทางด้านวิชาการ เท่า ๆ กับผลของการทดสอบบุคลิกภาพ